

برنامه کاردانی ناپيوسته علمی- کاربردی تولید و بهره برداری گیاهان دارویی و معطر

تعريف و هدف

این دوره از سری دوره‌های آموزشی کاردانی علمی- کاربردی با هدف تربیت نیروی انسانی کاردان در زمینه تکنولوژی تولید و بهره‌برداری گیاهان دارویی و معطر است که فارغ‌التحصیلان آن با فراگیری دانش فنی و مهارت‌های عملی، به کشت و پرورش، اهلی کردن و همچنین جمع‌آوری گیاهان دارویی و معطر از مراتع و جنگلها خواهند پرداخت .

اهمیت و ضرورت

آمار جهانی نشان میدهد که مواد موثر بیش از ۵۰ درصد از داروهای تولید شده طبیعی بوده و عمدتاً منشأ گیاهی دارد و در حال حاضر بیش از ۸۰ درصد از مردم کشورهای در حال توسعه به داروهای گیاهی وابسته هستند. کشورهای تولید کننده مواد دارویی مثل آلمان، انگلستان، سوئیس و ژاپن استفاده از گیاهان دارویی را در سطحی وسیع در برنامه تولیدی خود قرار داده اند.

کشور پهناور اسلامی ایران با آب و هوای گوناگون و شرایط اقلیمی مختلف و فلور غنی حدود ۸ هزار گونه گیاهی بدون شک در ردیف اول کشورهای تولید کننده گیاهان دارویی و فرآورده‌های آن می‌تواند قرار گیرد.

وجود اختلاف درجه حرارت ۵۰ درجه سانتیگراد، وجود اراضی ساحلی، کویری، کوهستانی و برخورداری از حدود ۳۰۰ روز آفتابی و تنوع گونه‌های زیستی و اختصاص بسیاری از گیاهان دارویی به سرزمین ایران همگی ویژگی‌هایی هستند که در مقایسه با سایر تولید کننده گان استعداد بالقوه‌ای را برای تولید انواع گیاهان دارویی در سطح وسیع و گسترده فراهم آورده است.

لذا تربیت نیروی انسانی کاردان جهت استفاده از این پتانسیل بالقوه می‌تواند بخشی از نیاز کشور را در جهت نیل به اهداف فوق‌الذکر تامین نماید.

مشاغل قابل احراز پس از طی دوره:

الف: کمک کارشناس تحقیقات گیاهان دارویی

ب: کاردان کشت و پرورش گیاهان دارویی و معطر

ج: کاردان بهره بردار گیاهان دارویی و معطر

د: کمک ناظر در واحدهای تولیدی

نقش و توانایی فارغ التحصیلان :

- ۱- جمع آوری نمونه‌های گیاهی دارویی و معطر
- ۲- انجام عملیات خشک کردن و نگهداری نمونه‌های گیاهان دارویی
- ۳- همکاری در شناسایی علمی گیاهان دارویی و معطر
- ۴- همکاری در ایجاد بانک بذر گیاهان دارویی و معطر
- ۵- استحصال و نگهداری بذرهای گیاهان دارویی و معطر
- ۶- کاشت، داشت و برداشت گیاهان دارویی و معطر
- ۷- همکاری در اجرای طرح‌های تحقیقاتی گیاهان دارویی و معطر و آزمایشگاه‌های مربوطه
- ۸- تکثیر گیاهان دارویی و معطر
- ۹- نظارت در واحدهای تولید

طول دوره و شکل نظام :

طول این دوره ۲ تا ۳ سال است که دروس عملی و نظری آن به صورت واحد ارائه می‌گردد. بطوریکه هر واحد نظری معادل ۱۷ ساعت درسی و هر واحد آزمایشگاه معادل ۳۴ ساعت درسی و هر واحد کارگاهی معادل ۵۱ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول نیمسال تحصیلی می‌باشد. طول هر ترم ۱۷ هفته معادل یک نیمسال تحصیلی است.

واحدهای درسی دوره:

تعداد واحدهای کل دوره ۷۴ واحد که شامل دروس عمومی ۱۴ واحد- دروس پایه و اصلی ۳۰ واحد- دروس تخصصی ۳۰ واحد می‌باشند.

جداول دروس

۱- جدول دروس عمومی:

پیشنیاز	روش آموزشی		تعداد واحد	عنوان درس
	واحد عملی	واحد نظری		
	-	۲	۲	انسان در اسلام
	-	۲	۲	آیین زندگی
	-	۳	۳	ادبیات فارسی و آیین نگارش
	-	۳	۳	زبان عمومی
	-	۲	۲	دانش خانواده
	۱	-	۱	تربیت بدنی ۱
	-	۱	۱	مهارت زندگی
	۱	۱۳	۱۴	جمع

۲- جدول دروس پایه:

پیشنیاز	روش آموزشی		تعداد واحد	عنوان درس
	واحد عملی	واحد نظری		
	۱	۲	۳	شیمی عمومی
	-	۲	۲	اصول آمار
	۱	۲	۳	مبانی گیاه شناسی
	۲	۶	۸	جمع

۳- جدول دروس اصلی:

پیشنیاز	روش آموزشی		تعداد واحد	عنوان درس
	واحد عملی	واحد نظری		
-	۱	۲	۳	هوا و اقلیم شناسی
-	-	۲	۲	مبانی اکولوژی
شیمی عمومی	۱	۲	۳	شیمی آلی
-	۱	۱	۲	کارتوگرافی گیاهی
-	۱	۲	۳	اصول زراعت گیاهان دارویی و معطر
مبانی گیاه شناسی	۱	۲	۳	مبانی فیزیولوژی گیاهی
-	۱	۲	۳	رابطه آب و خاک و گیاه
-	۱	۲	۳	حفاظت و حمایت از گیاهان دارویی و معطر
	۷	۱۵	۲۲	جمع

۴- جدول دروس تخصصی:

پیشنیاز	روش آموزشی		تعداد واحد	عنوان درس
	واحد عملی	واحد نظری		
مبانی گیاه شناسی	۱	۲	۳	شناخت گیاهان دارویی و معطر (۱)
شناخت گیاهان دارویی و معطر ۱	۱	۲	۳	شناخت گیاهان معطر و دارویی (۲)
شیمی آلی	۱	۱	۲	آشنایی با تجهیزات استحصال مواد موثره
اصول زراعت گیاهان دارویی و معطر (پیشنیاز) و شناخت گیاهان دارویی و معطر ۲ (همنیاز)	۱	۲	۳	روشهای تکثیر و پرورش گیاهان دارویی و معطر
اصول زراعت گیاهان دارویی و معطر	۱	۲	۳	زراعت خصوصی گیاهان دارویی
شناخت گیاهان دارویی و معطر ۲ (همنیاز)	۱	۱	۲	روش بهره برداری از گیاهان دارویی مرتعی
شناخت گیاهان معطر و دارویی ۲ (همنیاز)	۱	۱	۲	روش بهره برداری از گیاهان دارویی جنگلی
روشهای تکثیر و پرورش گیاهان دارویی و معطر	۱	۱	۲	درختان و درختچه های دارویی و معطر
-	-	۲	۲	اقتصاد گیاهان دارویی و معطر
مبانی اکولوژی	۱	۲	۳	اکولوژی گیاهان دارویی و معطر
آشنایی با تجهیزات استحصال مواد موثره	۱	۲	۳	آماده سازی و عمل آوری گیاهان دارویی و معطر
	۲	-	۲	کار آموزی
	۱۲	۱۸	۳۰	جمع